

LAUSUNTO 20.6.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi

Asia Lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi nuorisotyöstä ja -politiikasta annetun asetuksen 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Yleistä Suomen Kristillisdemokraattiset (KD) Nuoret Ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikkoasiassa. Yhdistys toimii valtakunnallisena nuorisjärjestönä ja se kuuluu Suomen Kristillisdemokraatit (KD) ry:een sen valtakunnallisena erityisjärjestönä. Yhdistys edistää kristillisdemokraattisten nuorten poliittista yhteistoimintaa ja nuorten yhteiskunnallisia vaikuttamismahdollisuuksia.

Uusi nuorisolaki (1258/2016) tuli voimaan tammikuun alussa 2017 korvaten aiemman nuorisolain. Nuorisolain 17 § sisältää valtuudet säätää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin järjestöjen valtionapukelpoisuuden hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä. Nuorisolain 18 § puolestaan sisältää valtuudet säätää valtioneuvoston asetuksella tarkemmin valtionavustuksen myöntämisen edellytyksistä ja valtionavustuksen myöntämisessä noudatettavasta menettelystä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi nuorisotyöstä ja -politiikasta annetun asetuksen 5 ja 6 §:n muuttamisesta.

Tiivistelmä

KD Nuoret ei kannata ehdotettuja muutoksia nuorisotyöstä ja -politiikasta annetun asetuksen 5 ja 6 §:n muuttamiseksi. KD Nuoret pitää kuitenkin tärkeänä, että valtionavustusten jakojärjestelmää kehitetään valtionapukelpoisten poliittisten nuorisjärjestöjen osalta nykyistä läpinäkyvämmäksi, avoimemmaksi ja oikeudenmukaisemmaksi. Järjestö katsoo, etteivät nyt ehdotetut muutokset edistä näitä tavoitteita riittäväällä tavalla.

Asetuksen 5 §

KD Nuoret katsoo, että muutos asetuksen 5 §:ään on ongelmallinen, mutta oikeasuuntainen. Poliittiset nuorisjärjestöt ovat nuorisjärjestöjä siinä missä muutkin järjestöt, mikäli tarkastellaan niiden tekemää nuorisotyötä. Tästä näkökulmasta järjestöjen toiminta ei eroa olennaisesti muista valtionapukelpoisista järjestöistä. Mikäli poliittiset järjestöt ovat saman valtionapujärjestelmän piirissä kuin muutkin nuorisotyötä tekevät järjestöt ja saavat valtionavustusta samoista varoista, ei riittäviä perusteita esitetyle muutokselle ole.

KD Nuoret katsoo kuitenkin, että poliittiset nuorisjärjestöt tulisi valtionapua koskevassa sääntelyssä erottaa kokonaan omaksi ryhmäkseen, jolle olisi valtionavustukseen vuosittain käytettävistä varoista merkitty oma osuutensa. Tällaisessa muutoksessa tulisi tarkasti määritellä ne kriteerit, joiden nojalla poliittiset järjestöt erotetaan muista järjestöistä, sillä kaikki poliittiset nuorisjärjestöt eivät esimerkiksi ole muodollisesti sidoksissa poliittisiin puolueisiin. Tällainen muutos mahdollistaisi poliittisille järjestöille niiden toiminnan erityispiirteet huomioon ottavan valtionapukelpoisuuden kriteeristön ja valtionavustuksen myöntämiskriteeristön luomisen sekä avustusjärjestelmän kehittämisen avoimemmaksi ja oikeudenmukaisemmaksi. Nyt ehdotettu muutos, jossa poliittisista järjestöistä ei muodosteta kokonaan omaa ryhmäänsä, vaan pidetään ne osana muita järjestöjä, ei ole tässä suhteessa riittävä.

Asetuksen 6 §

KD Nuoret katsoo, että muutos asetuksen 6 §:ään on ongelmallinen. Muutoksella asetettaisiin osa saman valtionapujärjestelmän piirissä olevista ja samoista varoista avustusta saavista järjestöistä eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin.

KD Nuoret katsoo, että puolueen valtakunnallinen vaikuttavuus on kriteerinä liian epäselvä ja ongelmallinen. Ensinnäkin, ehdotetussa asetuksen muutoksessa tai sen perusteluissa ei riittäväällä tavalla yksilöidä niitä kriteereitä, joilla puolueen kannatusta mitataan. Toiseksi, ehdotetussa asetuksen muutoksessa tai sen perusteluissa ei riittäväällä tavalla tuoda esiin sitä, missä määrin puolueen kannatus vaikuttaisi järjestön toiminnan laatua arvioitaessa.

Puolueen valtakunnallinen vaikuttavuus ei ole oikea kriteeri arvioida poliittisten nuorisjärjestöjen toiminnan laatua. Toiminnan laadun arvioinnin tulee perustua selkeästi järjestöjen itse harjoittamaan toimintaan. Puolueen valtakunnallinen vaikuttavuus on kriteerinä sellainen, johon nuorisjärjestö ei pysty riittäväällä tavalla vaikuttamaan.

KD Nuoret katsoo kuitenkin, että valtionavustuksen myöntämiskriteereitä on poliittisten nuorisjärjestöjen osalta kehitettävä. Tämä edellyttäisi kuitenkin edellä esitettyä muutosta, jossa poliittiset nuorisjärjestöt erotettaisiin valtionapua koskevassa sääntelyssä kokonaan omaksi ryhmäkseen, jolle olisi valtionavustukseen vuosittain käytettävistä varoista merkitty oma osuutensa. Tällöin voitaisiin luoda poliittisille järjestöille niiden toiminnan erityispiirteet huomioon ottava valtionavustuksen myöntämiskriteeristö. Jatkossakin poliittisten nuorisjärjestöjen valtionavustuksen myöntämisharkinnassa tulisi painottaa järjestöjen tekemää nuorisotyötä. Vaikuttavuuden arvioimiseen tulee kuitenkin löytää laadullisten kriteerien lisäksi myös

objektiivisesti tarkasteltavissa olevia mittareita, kuten esimerkiksi puolueen nuorten ehdokaiden määrä vaaleissa.

KD Nuoret korostaa, että valtionavustusjärjestelmää ja jakoprosessia tulee selkeyttää ja muuttaa läpinäkyvämmäksi. Erityisesti poliittisten nuorisojärjestöjen avustusten jakoperusteita tulee uudistaa, mutta nyt ehdotetut muutokset eivät ole oikeanlaisia. KD Nuoret katsoo, että uudistus tulisi toteuttaa edellä esitetyllä tavalla, jossa poliittiset nuorisojärjestöt erotettaisiin valtionapua koskevassa sääntelyssä kokonaan omaksi ryhmäkseen.

KD Nuoret ei kannata ehdotettuja muutoksia nuorisotyöstä ja –politiikasta annetun asetuksen 5 ja 6 §:n muuttamiseksi, mutta pitää tärkeänä, että avustusjärjestelmää kehitetään erityisesti poliittisten järjestöjen osalta nykyistä läpinäkyvämmäksi, avoimemmaksi ja oikeudenmukaisemmaksi.

Helsingissä 20. päivänä kesäkuuta 2018

Alekski Sarasmaa
Puheenjohtaja

Linda-Riina Paavilainen
Päsihteeri